

Midlertidig forskrift om tiltak for å hindre overføring av *Legionella* via aerosol

Fastsatt av Sosial- og helsedirektoratet den 12.07.2005 med hjemmel i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 4-1 annet og sjette ledd, jf. § 7-10 annet ledd.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for virksomheter og eiendommer som har innretninger som direkte eller indirekte kan spre legionellaforurenset aerosol til omgivelsene, utendørs eller innendørs.

Innretninger i forskriften her omfatter blant annet kjøleanlegg med kjøletårn, luftskrubbere, faste og mobile vaskeanlegg, dusjanlegg, klimaanlegg med luftfukting, innendørs befuktningssystemer og innendørs fontener.

Indirekte spredning av legionellaforurenset aerosol omfatter spredning av aerosoler fra resipientvann som har blitt tilført legionellaholdig avløpsvann fra industrianlegg.

Forskriften omfatter ikke innretninger som

- finnes i private boliger eller fritidseiendommer, med mindre omgivelsene utenfor boligen eller eiendommen blir berørt,
- anvender sjøvann i alle deler av innretningen som er i kontakt med luft,
- arbeider med vanntemperatur utenfor området 12 – 55°C,
- arbeider med vann med pH-verdi under 3,0 i alle deler av innretningen som er i kontakt med luft.

Ved tvil om en innretning faller inn under forskriften her, treffer kommunen avgjørelse.

§ 2. Definisjoner

I forskriften her menes med:

- a) aerosol: vanndråper som svever i luft.
- b) befuktningssystemer: innretning beregnet for å holde overflater fuktige,
- c) biofilm: belegg av organisk materiale som kan oppstå på fuktige flater, rørvegger og lignende.
- d) desinfeksjon: kjemisk behandling eller varmebehandling som dreper mikroorganismer,
- e) indirekte spredning: spredning eller risiko for spredning av *Legionella* til vann hvor resipientvannet vil kunne forsyne en aerosoldanner,
- f) kjøleanlegg med kjøletårn: anlegg hvor kjøleeffekten baseres på at vanndråper fordamper,
- g) klimaanlegg med luftfukting: klimaanlegg med innretning som er beregnet til å øke luftfuktigheten,
- h) luftskrubbere: en type renseanlegg for luft basert på våtvasking for fjerning av partikler og luktstoffer fra luft/gassblandinger,
- i) rengjøring: omfatter mekanisk renhold, herunder fjerning av slam og biofilm i innretninger hvor dette dannes,
- j) resipientvann: vann i mottagende vannkilde,
- k) virksomhetsansvarlig: eier eller den som har ansvar for driften av innretningen.

§ 3. Ansvar

Virksomhetsansvarlig for innretninger som er nevnt i § 1, har ansvar for å iverksette nødvendige tiltak for å oppfylle kravene i forskriften her, med unntak av § 10. Virksomheter som nevnt i § 1 tredje ledd er også unntatt fra å følge kravene i § 8. Kommunen har ansvar for tiltak i henhold til forskriften § 10.

§ 4. Plikt til å iverksette strakstiltak ved forskriftens ikrafttredelse

Virksomhetsansvarlig for innretninger som nevnt i § 1, skal senest innen 15.august 2005 sende skriftlig melding til kommunen om når innretningen ble tatt i bruk. Meldingen skal angi tidspunktet for når mikrobiologisk prøvetaking, rengjøring og desinfeksjon av innretningen sist ble foretatt.

For virksomheter som nevnt i § 1 tredje ledd i forskriften her, kan meldingen begrenses til å omfatte opplysninger om virksomhetens art, beliggenhet og en beskrivelse av utslippsforholdenes karakter.

Virksomhetsansvarlig for innretninger som ikke er tilrettelagt og vedlikeholdt i samsvar med §§ 7 - 8 i forskriften her (ved indirekte legionellaforurensning § 7), skal stanse driften av innretningen innen 15.august 2005 og sende melding til kommunen om at driften er stanset. Driften kan ikke gjenopptas før det er sendt melding til kommunen om at forholdet er rettet og at innretningen drives i tråd med forskriften.

Virksomhetsansvarlig for kjøleanlegg med kjøletårn som har sendt melding etter § 4 i midlertidig forskrift 27.mai 2005 nr. 474 om tiltak for å hindre overføring av smittestoffer fra kjøleanlegg med kjøletårn eller lignende innretning, har ikke plikt til å sende slik ny melding.

§ 5. Meldeplikt ved oppstart

Ved første gangs oppstart av innretning som nevnt i § 1 skal den virksomhetsansvarlige sende melding om dette til kommunen. Meldeplikt gjelder også for virksomheter som nevnt i § 1 tredje ledd i forskriften her.

Tilsvarende meldeplikt gjelder ved ny oppstart av eksisterende innretninger som ikke har vært meldt etter forskriften her eller etter midlertidig forskrift 27.mai 2005 nr. 474 om tiltak for å hindre overføring av smittestoffer fra kjøleanlegg med kjøletårn eller lignende innretning.

§ 6. Meldeplikt under drift

Den virksomhetsansvarlige for drift av innretning som nevnt i § 1, og den som utfører oppgaver i forbindelse med innretningen, skal av eget tiltak melde til kommunen om forhold som innebærer risiko for overføring av *Legionella*. Denne plikt kommer i tillegg til plikten til å sende melding etter §§ 4 og 5.

§ 7. Nærmere krav til innretningene

Alle innretninger som nevnt i § 1 skal være tilrettelagt slik at hele innretningen, alle tilhørende prosesser, samt direkte og indirekte virkninger av disse, gir tilfredsstillende beskyttelse mot overføring av *Legionella*.

§ 8. Drift og vedlikehold

Drift av innretninger som nevnt i § 1, skal etterses regelmessig og det skal fastsettes rutiner som sikrer at drift og vedlikehold gir tilfredsstillende vern mot overføring av *Legionella* og følger gjeldende krav i lov/forskrift. Drift og vedlikehold skal foretas etter anerkjente metoder. Rutinene skal justeres i tråd med en løpende risikovurdering.

Alle innretninger som omfattes av § 1 skal rengjøres og desinfiseres:

- umiddelbart før innretningen settes i drift for første gang,
- minst hver 6.måned når innretningen er i bruk,
- dersom innretningen har vært ute av bruk i mer enn en måned.
- dersom rutinemessig internt ettersyn viser at det er nødvendig,
- dersom innretningen eller deler av den har vært vesentlig endret eller er åpnet for

vedlikeholdsformål på en slik måte at risiko for smitte har forekommet eller kan inntreffe,

- under eller etter utbrudd eller mistanke om utbrudd av legionellose i innretningens mulige spredningsområde.

For kjøleanlegg med kjøletårn, luftskrubbere, befuktningssystemer og innendørs fontener, skal det minst hver måned utføres mikrobiologisk prøvetaking som minimum skal omfatte kintallsanalyse eller tilsvarende.

Ved mistanke om utbrudd og ved utbrudd av legionellose skal det tas mikrobiologiske prøver av alle innretninger som faller inn under § 1. Slike prøver skal alltid tas forut for rengjøring og desinfeksjon.

Virksomhetsansvarlig er ansvarlig for at prøvene tas og analyseres.

§ 9. Krav til internkontroll

Internkontroll, jf. forskrift om miljørettet helsevern § 12, skal inneholde rutiner for drift og vedlikehold, (herunder hyppighet av overhaling og rengjøring) og løpende dokumentasjon av tiltak og prosesser knyttet til drift og vedlikehold. Internkontrollsystemet skal inneholde oversikt over prøveresultater og system for avvikshåndtering.

§ 10. Kommunens oppgaver

Kommunen skal

- motta meldinger og holde oversikt over innretninger som nevnt i § 1 i forskriften her
- iverksette nødvendige tiltak, overvåkning og kontroll av slike innretninger
- gi råd og veiledning til eiere, de som har ansvar for drift av innretninger, planmyndigheter og forurensningsmyndigheter om helsemessige forhold knyttet til risiko for direkte og indirekte overføring av *Legionella*.

Kommunen kan gi pålegg etter kommunehelsetjenesteloven og smittevernloven.

§ 11. Straff

Overtredelse av forskriften straffes etter straffeloven § 156 eller § 357.

§ 12. Opphevelse av tidligere forskrift

Når forskriften her trer i kraft, oppheves midlertidig forskrift 27.mai 2005 nr. 474 om tiltak for å hindre overføring av smittestoffer fra kjøleanlegg med kjøletårn eller lignende innretning.

§ 13. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.